

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana v Gorici in dom pošiljana:

Vse leto 1.40
Pol leta 70
Četrt leta 1.00

Pri oznanilih in tako tudi „poslanicah“ se plačuje za navadno prestopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 kupa
7 „ „ „ „ „ „ „ „
6 „ „ „ „ „ „ „ „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tabakarnicah v gosposki ulici blizu „Roh Iron“, na starem trgu in v mnogih ulicah ter v Trstu, via Cavoura.

Če naj se blagovoljno pošilja v Gorici na Travniku 16. I., napredoma pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Kolopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcom in drugim neprepoznanim se naročninu znižja, ako se oglase pri opravištvu.

Vojska na jugu.

Kar se nam je zdelo popolno nemogoče, zgodilo se je že. Srbija, ona Srbija, kateri je bila namenjena na jugu uloga italijanskega Piemonta, napovedala je bratom Bolgarom vojsko, in srbske puške prestrigle so danes že na stotine Bolgarom življenja nit. Srbija oslobodila se je še le pred kratkim tujega gospostva, Bolgarija ne diha še slobodno, še vedno ji stiska stoletja tlačena prsa turška krutost, in že napaja slovanska krv slovansko zemljo na jugu. In temu ni kriv krvoločni Turek ali dobičkaželjni Anglež, temveč prvi slovanski kralj na jugu, v katerega žilah teče čisto slovanski krv, kralj Milan. Dočim je vsakdo pričakoval, da bode on skupno z drugimi neodvisnimi vladarji na jugu pomagal bornim bratom Bolgarom proti krutemu sovragu kristjanstva in slovanstva, proti Turku, da se otresejo konečno spon, katere nosijo že dolga stoletja, napal jih je — krvne brate — sam, napovedal jim vojsko, in to brez nikakega stvarnega povoda.

Srce mora krvaveti vsakemu Slovanu pri tem prizoru, čuti britke tugobe polastiti se morajo vsacega rodoljuba, ko vidi starega sovraga slovanskega — noslo — v taki meri in moči ustajati na balkanskem poluotoku. Jednako nam je pri sreci, kakor da bi videli na mrtvaškem odru brata, umorjenega po bratski roki, potem ko sta bila dolga leta ločena v zaporu po ljutem sovražniku, ter sta prvo priliko zlate slobode porabila v to, da sta drug drugega napala. Dolgoletno krivično trpljenje pod tujim jarmom ni ju spametilo, slepa strast dela, da ne vidita posmeha sosedov sovražnikov in neizmerne škode, katero poučujeta s svojim početjem sosedom in prijateljem in lastnim otrokom, zaliva jima vid v preteklost in sedanjost. Gluha sta bila za svarila prijateljev, gluha sta nasprotu krohotu sovražnikovemu.

Jedina tolažba pri tem strašanskem pogledu nam je v tem, da ogromna večina srbskega naroda ne odobruje početja svojega kralja, ter da vlada na Bolgarskem nemški knez Battenberg. Prvega dovedle so osobne strasti do tega osodepolnega koraka, drugemu vcepili so v zadnjem času kramarski Angleži nove pojme o hvaležnosti. A narod srbski in bolgarski sta zdrava, prvi čaka le ugodne priliko, da se otrese kraljevih novodobnih nazorov, drugega učili bodo prvi bolgarski prijatelji hvaležnosti.

Ako preidemo na žalostno polje sedanjih jugoslovanskih razmer, opomniti nam je, da je kralj Milan

14. t. m. napovedal bolgarskemu knezu vojno, da je 14. t. m. ob eni uri po polnoci prekoračila srbska vojska bolgarsko mejo in da na treh krajih prodira proti glavnemu mestu bolgarskemu proti Sredu (Sofiji). Bolgari, ki so bili povsem presenečeni, branili so se še le pri Dragomanu, kjer pa ni bilo ko nač 2000 bolgarskih vojakov, a valed ogromne srbske sile opustili so to mesto ter pomaknili se nazaj v Slivnico, kjer se pričakuje večja bitka. Tje dospel je tudi knez bolgarski Aleksander. Bitka okoli Slivnice bode odločilna za Sredec, katero mesto nameravajo Srbi zasesti. Ni skoro dvoma, da se jim to posreči, kajti bolgarska vojska je na rumeljski meji, da bi se branila zoper Turke, sploh pa niso bolgarski vojaki tako izvežbani kakor srbski. Bolgari pričakujejo še le pomoči, da bodo branili Sredec, dočim napredujejo Srbi po že davno promišljenem načrtu. Število ranjenih in umorjenih Bolgarov računalo se je do 18. t. m. na 800 oseb, ono Srbov pa je še večje, kar je verjetno, ker se prvi branijo, drugi pa napadajo. Pri Vidinu udrli so baje bolgarski vojaki na srbsko ozemlje v zajčarski okraj.

Poročila od 18. t. m. iz Sredca pravijo, da so Srbi res napali Slivnico, a da so bili odbiti, Bolgari so celo naposled sami Srbe napali ter jih 5 kilometrov daleč podili. Čakati je treba, kako se bode glasila ta novica iz srbskega vira, potem se resnica spozna. Sicer pa so bila poročila iz Sredca do zdaj resnična in niso pretiravala.

Simpatije skoro vse Evrope so na strani Bolgarov. Ruski listi in ruski narod sicer ne odobruje politike kneza Aleksandra Battenberškega, kar je naravno, kor se je poslednji iz nepoznatih vzrokov podal iz gotovega ruskega zavetja na pustolovno polje angleških kramarjev. Rusija je dala neizmerne zaklade v denarji in v ljudeh za oslobojenje bolgarskega ozemlja iz turškega barbarstva ter si je pripravila s tem pot v balkanski poluotok in je dosegla upliv na balkanske narode; a zviti Anglež, da bi sedaj brez truda in žrtev tam dolo žel? Ni mogoče! Pri vsem tem pa izražajo vsi ruski listi svojo nevoljo proti srbskemu kralju ter obsojujejo njegovo započetje. Uradne Petrograške novine imenujejo ta boj bratomor in započetje brezbožno. Tudi slobodni angleški in vsi francoski in italijanski listi obsojujejo to dejanje srbskega kralja, le poluradni dunajski „Fremdenblatt“ zagovarja Srbe in trdi, da so slednji bili izzivani ter primorani vojno pričeti. Do take trditve ni došel noben drug neodvisen avstrijski list. Celo nezavisni

srbski listi molčijo o novem koraku kralja Milana, in to je zelo pomenljivo.

Kaj je bilo povod temu postopanju in kaj se namerava sedaj doseči, dá se povedati v malih stavekih. Prestol kralja Milana se maja, sklicaj je vojsko, a bal se je udariti proti Turku; vrtni domov brez vpeha ni smel, radi tega zapil se je v bolgarsko vojsko. Sedaj namerava zasesti Sredec ter potem se tako-le pričkati: Bolgari so izvedli dovršeno delo in zahtevajo na tej podlagi zjedinenje Bolgarske in Rumelije; mi smo sedaj tudi novo delo dovršili in na tej podlagi zahtevamo toliko in toliko bolgarske zemlje. Ali bo pri tem prav računal ali pa dela li račun brez krčmarja, tega ni mogoče sedaj prerokovati. Pri sedanjem delu motil ga menda ne bo nikdo; Turčija je že izjavila, da ne bode postopala proti njemu, da si bi bila primorana, ker je Bolgarska od nje odvisna. Rusi mu sedaj tudi ne bodo nasprotovali, a ko pride do končnega računa, ne vemo, kako bode; mogoče, da bi nastala iz tega še vojska med Avstrijo in Rusijo. Bog obrni vse na dobro.

Dopisi.

Iz Koborida, 13. nov. — Človek bi mislil, da napredujemo; a motiš se, dragi prijatelj. Nekateri izgledi nam prav nasprotno dokazujejo. Res je, da se prištevja Koborid najzavednejšim in najomikanejšim trgov Goriškega, ali ako bi bil kedo v našem trgu pred poldrugim mesecem, bi bil videl prizore, kateri se nikakor ne strinjajo z napredujočo omiko. Ti prizori so bili nastali zaradi čitalniškega glasovirja in so prihajali od koboridskih pevcev. Ker se ta zadeva od neke strani drugače ume in tolmači ter resnica obsojuje, naj mi bode dovoljeno tukaj celo zadevo na kratkem pojasniti.

Rodoljub g. J. K. je posodil denar, da si je čitalnica kupila glasovir. Pri neki priliki je omenjeni gospod daroval glasovir čitalnici (on bi bil lahko tudi denar daroval). Na to so se naši peveci vzdignili, češ izrazil se je, da ga daruje pevcem. Praša se zopet g. J. K., kako je mislil; in on potrdi, da drugače ni mogoče misliti, kakor da ga je čitalnici daroval. Ta izjava se tudi v zapisnik upiše. Nekaj mesecev pozneje se je sklical občni zbor, da bi se tudi o tej zadevi govorilo, in tukaj bi bil videl, kdor bi bil pričujoč, tiste prizore, kateri se morejo goditi le v kakem drugem kraju, pa ne v čitalnici. Ne bom

Sv. maša se sedaj ondi bere vsak četrtek, pričujoči so vojaški jetniki. Odkar je namreč na Špilperku kasarna, je ondi tudi vojaška jed.

V kapelici hrani se velika spominska knjiga, v katero vsak izobražen obiskovalec špilperških podkopov zapisuje svoje ime.

Mej tem, da je moj soprog podpisal najini imeni, molila sem očenaš za duše nesrečnikov, ki so po teh ječah zatisnoli trudne oči. A potem proč, proč od tega kraja polnega groznih spominov!

Še le ko mi zadoni na uho poredno smehljanje otrok, igrajočih se po špilperških drevoredih, ustavim brze korake. Željno ozrem se po krasnej prirodi okolo sebe in diham čisti zrak; ginena gledam v srečne obraze nedolžne igrajoče se mladine.

Kako lep se mi je v tem trenutju vzdela svet, kakor malokedaj poprej. Menim, da ko bi najnesrečnejši človek obhodil špilperške podkope, imenoval bi se gotovo srečnega, kadar bi jih zapustil.

Še nekaj dni potem nosila sem v sebi čut polen groze in presunjenosti; še nekaj noči so me mučile hude sanje. A polagoma upokojila se mi je duša; izprevidela sem, da kar je preteklo, se ne dá spreminiti. Pomilovala sem žalostno osodo onih, ki so se na najstrašnejši način pokorili za svoje pregrehe, ter čutila ž njimi; a veselila sem se, da se sedaj s takimi nesrečniki bolj po človeško ravna.

In črez teden dni obšedovala sem z novič Špilperk s prejšnjim, nekaljenim veseljem.

LISTEK.

Špilperški podkopi.

Zgodovinsko-podučna črtica.

Spisala Pavlina Pakjova.

(Konec.)

Ko smo si tudi to ogledali, menil je naš vodja, da smo zdaj videli vse, kar bi bilo ogleda vredno. Ah da! videli smo dovolj, prepričali smo se več kakor dovolj o neverjetnej, a vendar žalostnej resnici nekdanje nečlovečnosti. Groza obhaja človeka, pomislivšega, da je svet, da je človeštvo, ki je v zadnjih stoletjih tako brzo v vsem napredovalo in se razvijalo, v sočutnosti do nesrečnih sovrstov tako po polzevo napredovalo.

Saj še-le za cesarja Leonolda II. leta 1790 do 1792 polajšal se je kazenski zakonik. Tedaj še-le pred komaj devetdesetimi leti se je prepovedalo priklopiti jetnike k zidovom, vprezati jih v ladije, žigosati in javno kaznovati. Od one dobe še-le so dobivali tudi jetniki najtežje ječe po trikrat na teden toplih jedil ter so tudi oni smeli ležati po deskah, po katerih so bile razprostrte plakte in tople odeje.

Leta 1842 odstranile so se popolnoma težke verige. Jetniki so bili odslej samo na nogah in rokah v železne oklepe vkovani, ter so dobivali vsak dan tople hrane. Od tedaj smeli so tudi po jedno

uro na dan sprehajati se po dvoriščih. Tudi za njih telesno zdravje začelo se je zdaj skrbeti; kajti zdravnik obiskoval je odslej jetnike po trikrat na teden ter jih lečil, kadar je bilo treba.

Na zadnje ogledali smo si še dve veliki dvorišči, kjer so se nekdanj shajali jetniki. Dvorišči sti obdani od visokega debelega obzidja, tako da človek, če ne bi zapazil visoko nad seboj modrega neba, lahko bi menil, da hodi po zaprtem prostoru.

Prav čedno kapelico, posvečeno sv. Trojici, najdemo tu gore. Že koj pri vstopu v ta božji hram zna se, da je ta kapelica nekdanj služila jetnikom za božjo hišo. Klopi ne vidiš notre nobene; jetniki so sv. mašo po oratorijih poslušali, ki so bili od kapelice z gostimi železnimi ograjami ločeni. Kapelica je sedaj jako čedna, a zelo starinska videti. Kedaj je bila zidana, ni znano; samo toliko je gotovo, da je ondi stala že l. 1350. A l. 1645 bila je popolnoma razdrta, ko so Švedi oblegali Špilperk. Sv. opravil niso mogli potem več v njej opravljati do l. 1693. Takrat jo je namreč dal na novo prezidati tedanji vodja špilperške trdnjave, grof Zinzendorf, in sicer v italijanskem slogu. Imenitni jetnik špilperški, polkovnik pl. Trenk (ki je umrl v svojej ječi na Špilperku in je pokopan v kapucinski cerkvi v Brnu), napravil je v svojej oporoki ustanovo za črnanjenje te kapelice. Pustil jej je tri tisoč goldinarjev v spomin na svoje jetništvo na Špilperku. Obresti tega kapitala se zdaj rabijo v popraviljanje kapelice.

izobešal surovosti, niti našteval laskavih naslovov, niti opisoval nedostojnega vedenja v čitalnici in v drugih javnih prostorih proti čitalničnemu predstojništvu, posebno proti učitelstvu, ker to je prežalostno. Bralci bi strmeli, da se more v Koboridu, med čitalničnimi udi kaj takega goditi, zlasti ker so med njimi spoštovane osebe. Za čitalnico so se potegnili učitelji; zato so proti njim letela vse psovke, kakeršne se morejo slišati le iz ust neomikanca, in to po javnih prostorih, in celo v njih navzočnosti. Učitelji so se opirali na postave in pravila, a kaj so njim postave in pravila? oni sami so postave in pravila. Bog jim razsvetli um! Niso jim zadostovali živi, celo mrtve so zopet klicali v spomin, rajnoega Šeklija, tista blage duše, katera je žrtvovala denar, zdravje in življenje za narodni napredek, čegar spomin je vsakemu tako drag in ljub, tudi njeza so se spominjali, njegovo kosti v grobu premetavali, ž njegovo smrtjo se norčevali oš — v Trst bomo hodili umirat. Druzega ne morem reči, kakor: Bog vam stokrat povrni vaše blagodušno srce, saj tudi on se vas spomni pred večnim sodnikom rekoč: „Gospod, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo!“

To so tedaj junaki, katerim se dozdeva pevska znanje večje nego Sokratova modrost. In vender za vse to, kar snajo, ali se nimajo prav učiteljem največ zahvaliti? Ali nimajo biti hvaležni rajnkemu Carliju, Volariču in drugim učiteljem? Ali vsega tega več ne vedo? — čemu tudi! Glas o naših pevcih te zvabi, dragi nedomanelec, v cerkev, da bi slišal tisto tolikokrat hvaljeno koboridsko petje; a kako se začudiš, ko zaslišiš samega organista in k večjemu še enega, ki potiska. Greš k veliki maši, morda bo sedaj kaj izvanrednega; motil si se, prav takisto. No, hoté se vprašati, kje je tisto blaženo petje, kje so koboridski pevci? Povsod lahko, samo ne na koru. In to se ponavlja od nedelje do nedelje; izjemo dela samo kak poseben praznik. Stopi zvečer v krčmo in glej, tu ti udarijo na uho ubrani glasovi. Polnoštevilni, kot apostoli sedé pri mizi, ter ubirajo milodoneče, junaške pesmi, napitnica se vrsti za napitnico in to pozno v noč. Z veseljem poslušáš vse to, a vender si misliš: cerkev je pač le več kot krčma. Tako je stvar! Resnica naj pride na dan; rane je treba odkriti, drugače se ne ozdravi.

Gg. učitelji! Visokodušno vedenje pevcev, proti Vam naj vas nikakor ne žali. Tolaži naj Vas zavest, da ste se potegnili za pravično stvar. Delujte tudi v prihodnje narodu v korist in v čast našemu trgu; hvala in pomoč našega razumnštva Vam ne izostane; in pride čas, ko tudi sedanjí največji zagrizenci spoznajo, da je bilo njih vedenje ostre graje vredno. Naša čitalnica zaradi tega ne propade, ampak vedno lepše bo napredovala, beseda se boče vrstila za besedo, kakor do sedaj, in Koborid se bo še vedno prišteval najzavednejšim trgov Goriškega. Sklenem s Krišpinovimi besedami: „Gospoda, jaz sem govoril; vi pa soditi!“ (Oglasite se večkrat. Ur.)

Breginj, 27. oktobra. — Pričakoval sem dopisa iz spretnejšega peresa, ali ker se nikdo ne gane, sprejmite g. urednik to moje pisavo. Bridka zguba zadela je našega državnega poslanca dr. viteza Tonklija in ž njim vso Tonklijevó rodovino. Umrla mu je mati, ki je doživela visoko starost in je ohranila najlepše ženske čednosti pohnost, mirnost, radodarnost in delavnost do zadnjih dni. V torek 13. t. m. zvečer došel je naš deželni poslanec dr. Nikolaj Tonkli iz Tolmina v Breginj k svoji sestri, omoženi Borjancičevki, pri kateri je ležala bolna mati. Stareji sin bil je na Dunaji in ni vedel o nevarnosti bolezni; celo smrt zvedel je šele tedaj, ko je bila mati že pokopana. Solznimi očmi prašal je dr. Nikolaj po svoji materi in ni se ganil več od njene postelje. Strigel jej je dva dni noč in dan ter povračal ji skrb, katero je imela zanj, ko je bil še majhen. Pomagal je, kakor je mogel, prenašati bolečine zadnjega boja, in mati mu je v narečji umrla. Žalost bila je pri sorodnikih in sosedih toliko večja, ker so videli sina takega postrežljivega in užaloščenega. Pogreb bil je sijajen; vodil ga je preč. g. župnik J. Pernel s tremi bližnjimi duhovni. Občinstva udeležilo se je prav veliko, celo iz sosednih krajev, in sicer radi spoštovanja do ranjke in do sinov. Ranjka počiva pri Devici Mariji na Kladji, kakor je tudi v življenji vedno želela (vase prvo poročilo bilo je napačno); a sosedí in ubogi, med katere je gospod poslanec tisti dan pred pogrebom obilno miloščine razdelil, so vroče za njo molili. Naj v miru počiva. Domačinec.

Politični pregled.

Cesarjev patent od 14. t. m., katerega je razglasila „Wiener-Zeitung“, sklicuje deželne zbornice v 25. dan novembra; zasedanje bode trajalo komaj mesec dni, ker do 23. decembra morajo že končati svoje delovanje.

Predno se je mislilo, končali sti tudi obe delegaciji svoje delovanje; kar so sklenili od-

seki, temu so pritrdile tudi skupščine. Vsled nastale vojne med Srbi in Bolgari, zdržali so se delegati, da niso ministra zunanjih zadev tudi v javni seji izzivljali in tirjali pojasnil glede naše zunanje politike, posebno o balkanskih dogodkih. Ves proračun sprejel se je brez ugovora od katerekoli strani; iz tega se da sklepati, da so bila pojasnila ministrova, dana kot tajna v odseku, povoljna delegatom in da so ti se svojim postopanjem hoteli dati zaupnico voditelju naših zunanjih zadev. To je priznal tudi minister Kalnoky sam pri sklepu avstrijske delegacije rekši, da se v imenu cesarjevem in v imenu skupne vlade zahvaljuje za dovoljene potrebščine, posebej pa še v svojem lastnem imenu, ker se je delegacija zdržala razprave o bolgarskem vprašanji.

Dunajski policijski predsednik Krtička, kateri je se svojim previdnim postopanjem mnogo pripomogel, da je jelo socijalistično rovanje na Dunaji pojematí, je 17. t. m. po kratki bolezni še le 62 let star umrl.

Kakor znano, je hrvaška vlada deželnemu zboru predložila postavni načrt o preosnovi uprave, katerega je izvoljeni odsek skoro brez spremembe tudi sprejel in kmalu pride na vrsto tudi v zboru. Razna mesta, njim na čelu glavno mesto Zagreb, se svojimi zastopi ugovarjajo proti taki spremembi mestnega reda, ki druzega ne namerava kot prikrajšati ali celo uničiti vso mestno avtonomijo, ker po novem statutu bi bila vladnemu načelniku dana skoro neomejena oblast, ker bi lahko svojevoljno mestne zbornice razpuščal, njihove sklepe uničeval ali celo preziral.

Francoska zbornica se je konstituirala; v predsedništvu sedé sami republikanci, ker so se v tem slučaju republikanci raznih barv zedinili proti skupnemu sovražniku — monarhistom.

O dogodkih na jugu govorimo na prvem mestu.

Domače in razne vesti.

Najvišji imendan presvitle cesarice Elizabete obhajal se je v Gorici in na deželi slovesno. Vsa učilišča imela so službo božjo, katere so se udeležili učenci in učitelji, oziroma učenke in učiteljice. Po službi božji imeli so vsi zavodi prost dan.

Janez Jakop Della Bona, knez in škof Tridentinski v južnih Tirolih, umrl je v torek zvečer 17. t. m. vsled mrtuda nagle smrti. Ranjki je bil rojen v Gorici 23. novembra 1814, v duhovnika je bil posvečen 25. januarja 1838. Nekaj časa bil je v Gorici v duhovnem pastirstvu in je pridigoval tudi v slovenskem jeziku. Na to je bil profesor bogoslovja v goriških bogoslovskih šolah, v katerih je predaval pastoralo. Pozneje je bil poklican v državno službo in je služil kot šolski svetovalec in nadzornik ljudskih šol v Benetkah do leta 1866, ko je prišla Benečija pod Italijo. Tega leta prišel je na Tirolsko in je bil imenovan ud deželnega šolskega sveta in namestništveni svetovalec v Inomostu. Ob enem je dobil naslov konsistorijalnega in duhovnega svetovalca v škofiji Briksenski. 27. avgusta 1875 postal je prost in pomočni škof Solnograški; 27. februarja 1880. pa knez in škof Tridentinski. Kot tak imel je virilen glas v gosposki zbornici državnega zbora na Dunaji in v deželnem zboru v Inomostu. Ranjki je bil do smrti častni kanonik prvostolnega kapitlna v Gorici in se je odlikoval po učenosti, delavnosti in pohljevni prijaznosti proti vsakteremu človeku. Goriški notar Della Bona je ranjkega brat. Naj visoki dostojanstvenik v miru počiva. — Nadejamo se, da vrlenu Goričanu dajo naslednika zopet Goričanu, ki je po javnem mnenji, odgoji in privatnih izjavah odličnih krogov v to namenjen. To se toliko laže zgodi, ker je Trident zunaj Primorske, in ker je dotičnik svoje avstrijske mišljenje s svojim vedenjem tako jasno dokazal, da si je vsled tega nakopal sovraštvo vse primorske irredente, ki ga radi tega preganja, smeši in zaničuje, kjer in kakor more. Ko bo imel mitro na glavi, se bodo pa še židi pred njim klanjali. Tak je svet.

Deželni zbor goriški sklican je na 25. dan tekočega meseca, to je prihodnjo sredo. Ob 10. uri predpoludne bo slovesna maša v prvostolni cerkvi in ob 11. uri bo prva seja v deželni dvorani. Ali pridejo v letošnji sesiji kateri vladni predlogi na vrsto, ni še rečeno.

Dr. vitez Tonkli, ki je zastopal goriško deželo v delegacijah na Dunaji, vrnil se je domov v Gorico, kjer ga dobi, kdor ima ž njim kaj opraviti. Ne vemo, kaka poročila je prinesel o novem ministru in o razmeri Avstrije nasproti sedanjemu po ložaju na Balkanu.

Dekliški šoli v Gorici so darovali: S. Rutar v Spljetu 5 gld.; Janez Feltrin v Volčah 1 gld.; Alojzij Sorč v Bolci 1 gld.; S. Gregorčič v Logu 1 gld.; učit. Gabršček 1 gld.; Avgust Jakopič v Bolci 1 gld.; T. C. 2 gld.; Karol Mlekuž v Oseku 1 gld.; Franc Kranjec v Soči 1 gld. Hvala presrečna.

Visoko c. k. ministerstvo za uk in bogočastje dovolilo je tudi letos slovenskemu otroškemu vrtu v Gorici podporo 200 gld. proti temu, da smejo kandidatnje tukajšnjega c. k. učiteljskega izobraževališča obiskovati brezplačno ta vrt in imeti v njem potrebne vaje, da bodo mogle z zrelostno izkušnjo vred opraviti tudi izpit iz vrtnarstva. — Pri tej priliki naj omenimo, da so došli zopet naslednji radodarni doneski za imenovani otroški vrt: Več rodoljubov (tukaj) 10 gl.; Janez Feltrin v Volčah 1 gl.; Alojzij Sorč v Bolci 2 gld.; Franc Kranjec v Soči 2 gld.; Simon Gregorčič v Logu 1 gld.; Gabršček učit. 1 gld.; Mlekuž Karol v Oseku 1 gld.; okrajna učiteljska konferenca v Tolminu 6 gl. 80 kr. Presrečna hvala vsem darovateljem in obilno posnemalcev. Roditelji pa v mestu, ki potrebujejo nadzorstva in odgoje svojim otrokom, naj se pridno poslužujejo zavoda, ki se vzdržuje z mnogimi stroški. — Najvišji imendan presvitle cesarice slavil se je tudi v slovenski dekliški šoli in v otroškem vrtu. Ob 9. uri so šli otroci k sv. maši; potem so imele šolarce prosto, otroci so pa še ostali v vrtu.

Veteransko društvo goriško bo slavilo prihodnjo nedeljo, 22. t. m., najvišji imendan Njenega Velikanstva presvitle cesarice Elizabete, ki je bil pretekli četrtek, in ob enem obletnico ustanovljenja društva in blagoslovljenja društvene zastave. Prvaška godba pride nže ob 7¼ v društveno pisarno; uniformirani veterani zberejo se ob 8¼ na senenem trgu pod mestnim vrtom ter odidejo z godbo in zastavo v cerkev sv. Ignacija, kjer bo ob 9. uri maša. Po maši odidejo veterani z godbo in zastavo v gostilno „pri pošti“ za Mesnicami (Via Morelli) h. št. 48, kjer bo imel predsednik nagovor na zbrane društvenike ter se preberejo in pojasnijo pravila za veteransko podporo društvo, ki naj bi se ustanovilo za Gorico in za okraj Rubije-Mirenski. Cerkvonoga opravila in zbora udeležijo se tudi društveniki, ki nimajo uniforme.

Kocijančičev spomenik je popolnoma dovršen. Opravištvó „Soče“ je bilo nabralo v ta namen, kakor je bilo o svojem času razkazano, 231 gld. Ta denar se je tako porabil, da je bilo danih za nagrobni spomenik 85 gl. (ta je vreden nad 200 gld., ali po prizadevanji č. g. Sessicha dobil ga je odbor tako ceno), za spomensko ploščo in vdolbljoni napis na nji 56 gld., za prevažanje plošče v Vipavo in nje vzdiganje ter kot donesek k slavnosti, ki se je vršila ob oni priliki, 16 gl. 62 kr., Vipavski ljudski šoli dar 40 gld., zavetišču sv. Jožefa v Gorici 20 gl., otroškemu vrtu in dekliški šoli v Gorici 63 gld. 38 kr. (in obresti, ki so se natekle pri goriški ljudski posojilnici). Torej so stroški enaki dohodkom in je tudi ta zadeva srečno rešena.

Ne bo nič, kakor se govori, iz ono velevažne pravde, katero smo zadnjič omenili. Prof. Maionica je sicer vložil ovadbo proti dr. Bizzarru, ali splošno se govori, da ne pride do obravnave, ker bi ta morala predaleč segati, tako da bi prišle osebe vmes, ki nikakor ne morejo pustiti, da bi se imenovala pri obravnavi, dokler so na svojih sedanjih mestih. Prof. Maionica torej najbrže ne bo smel iti do skrajne meje, če tudi bi hotel; dr. Bizzarro pa najbrže ne bo hotel izkoristiti svojega položaja, kolikor mu je ugoden, da bi ne vzbujal preveč hrupa. Konec vsej zadevi bo po našem in mnogih mnenji ta, da se gospoda pogovita, da najdeta kako obliko, v kateri naznanita svetu svoje „Missverständnisse“, in te zadeve bo konec, svet se bo tudi dalje tako vrtel, kakor do zdaj. Odkrito rečeno, stvar je za dr. Bizzarra težka; očitá, da so se prodajale oglejske izkopanine na Angleško; ali dr. Bizzarro bi moral vedeti, da prof. Maionica se je gledé pročaje izkopanine v „Soči“ uže zagovarjal in izjavil, da je prodajal, kolikor se je takrat o tem pisalo, na podlagi pismenega dovoljenja. „Soča“ je na to tudi povečala, da je ono dovoljenje podpisal namestništveni svetovalec Wintschgau, in do zdaj nismo čitali, da bi bil kdo ugovarjal proti oni vesti, dasi sti pretekli od tega uže dve leti. Iz Bizzarrove poslanice ni popolnoma jasno, ali očita prodajo v prvi vrsti prof. Maionici ali tretjim osebam. Prof. Maionica bil je v tej zadevi, kakor pravijo, tudi v Trstu (najbrže pri višjem državnem pravdniku) in je baje tudi v Gorici dobil obiskovanje iz Trsta.

Iz Mirna dobili smo dopis, ki toži da je občinsko staraštvó naložilo 10 gld. občinskega davka na vsak hektometer žganja, ter zahteva, naj se ta davek odpravi. Dopis prihodnjič.

Sežanska čitalnica priredi dne 22. t. m. v dvorani g. viteza Scaramanga veselico z naslednjim sporedom: Za Hrvate, domači zbor; Mi vstajamo, kraški kvartet; Pevčeva kletev, deklamacija; Na straži, domači zbor; Lovska, kraški kvartet; Bob iz Kranja, vesela igra s petjem v enem dejanji; ples. Začetek ob 7¼, zvečer; vstopnina k besedi in plesu 50 kr. za osebo. Izvolili smo to nedeljo, ker potem za-

čne advent, v katerem se kristjanu ne spodobi razveseljevanje. Nadejamo se obilne udeležbe in lepega svržitka v vseh točkah. Albin.

Odbor katoliškega bralnega društva v Št. Frjanu naznanja slavnemu občinstvu, da je naznanjeno beseda odložena za 29 nov. t. l. ob 5. uri zvečer.

„Neposredni davki“ Šinekovi izšli so v Hilarjanski tiskarni in se prodajajo v Gorici pri Wokulatu po 1 gld. Omenili smo, da je to prva knjiga svoje vrste v slovenskem jeziku. Ako bi se zdel jezik tu pa tam nekoliko trd, pomisliti je, da je imel pisatelj samo nemške izvirnike v pomoč. Tudi gleda znanstvenih in uradnih izrazov ne smemo biti preveč strogi, kajti ako bi vsakdo toliko storil, kolikor g. Šinek, dobili bi boljše terminologijo od drugih narodov. Razprava je po moči domača, ali tvarina, o kateri knjiga govori, je po sebi taka, da zahteva včasih nekoliko truda, predno se razume. Sploh moramo reči, da je knjiga Slovincem dobro došla in da pazljivi čitatelj se iz nje lahko veliko nauči. Zato jo svojim rojakom toplo priporočamo. Kolikor je nam znano, niti Italijani nimajo enake knjige iz zadnjih let. Gospodu pisatelju izrekamo zaslužno hvalo in zahvalo.

Kakor krokarji na mrhovino prežijo, zdi se, nekateri lačniki na mesto voditelja kmetijske šole v Gorici, ki ni še razpisano. Če je kedo kedaj kje kako besedo slišal ali bral o kmetijstvu, uže misli, da je strokovnjak in patentiran za voditeljevo mesto na goriški kmetijski šoli. Ker ne upajo čakati razpisa, upijejo, da provizorij dovede šolo v propad, ter pretakajo hinavske solze nad nevarnostjo, ki preti vsled tega narodu od narodnih nasprotnikov. Ker menijo, da pri močnem razpisu bi jim znal biti na poti dosedanj voditelj, potiskajo ga v blato, da bi ga očrnil pred njegovimi in njihovimi sodniki. Nič ne pomaga, da vejo, zakaj ni bilo mesto do zdaj razpisano; po sili se hočejo prepričati, da se je razpis opustil samo iz nerazumnosti ali nebriznosti onih krogov, katerim provizorij bolj ugaja nego stalne razmere. Nič jim ne pomaga vedeti, da provizorij ni nič pokvaril, da je skušal prejšnje razmere vau ohraniti, ako jih ni mogel zboljšati; proti provizoriju se mora ropotati, ker je njim nevaron, kakor menijo. Ker slednjič slutijo, da služba bo najbrže v kratkem razpisana, se ne morejo več brzditi, temuč bruhajo iz sebe, česar je sree polno. Take ostudne vojske še nismo videli. Tem ljudem jo le oni zaslužen mož, ki zapusti mesto, da naredi drugim prostor. Žalibog da na mesto enega se moro le eden uvesti; kam pa drugi? Da bi ti „strokovnjaki“ enkrat končali svoje neplemenito aekanje, ki se studi vsakemu človeku, ki ima kaj pojma o kolegijalni strpljivosti. Prihodnost bo učila, ali nismo prav sodili bojevityh junakov. Nikakor si ne prisvajamo pravice, soditi o stanji kmetijskih šol ali o njih plačancih; pa boj, ki se bojuje uže čez pol leta, ne priporoča drugega nego ostati pri provizoriji, dokler se ne prikaže med propirjive dečake — mož.

Odgovor gospodu Rihardu Dolencu,

vodji deželne kranjske vinarske in sadjarske šole na Slapu, na njegovo odprto pismo z dne 2. novembra 1885 v 45. šte. „Soče.“

Ne vem, ali bi se bolj Vaši najivnosti čudil, s katero ste hoteli svet prepričati, da je Vam le Vaša strokovnjaška čast (in ne kak ošoben nagib) „odprto pismo“ narekovala, ali Vaši prečudni učenosti, s katero se v svojem „odprtem“ bahate. Kak duh Vam je to „odprto“ navdihnil, brati je med vsako vrsto. Meni podtikate nepošteno, nekolegijalno dejanje, češ, da sem pri javnej skušnji hotel proti Vam polemovati. Bože moj! Vi vendar naj bolje veste, da Vas do danes osobno ne poznam, Vaših del in navkov (o katerih ste se presneto malo priobčili ukjub vsem izkušnjam 13 letnega „umnega“ gospodarstva) še manj, — da torej nisem imel povoda pri izkušnji proti Vam polemovati, ker še vedel nisem, da ste navzoči.

Ni moja iznajdba, da belo vino postane prezagatno, ako je pustimo vreti (ali kakor Vi pravite kipeti) 48 ur. Iz mojih vletskih let se še spominjam, da gospod Pavše (kateremu g. Dolenc vendar ne bo hotel avtoritete odreči) je učil, da Vipavci slabo ravnaajo (uže pred g. Dolenc-em so tako ravnali!), ker pusté vino vreti celih 48 ur in še več, in da tudi Briči ne ravnaajo prav, ki vino le malo (ali celo nič) vreti ne pusté, ter da je najbolje, da se vzame srednja pot, t. j. 36 ur.

Tako je g. Povše učil in tako sem jaz — njegov učenec — nadaljeval. Se ve, da nisva ni jeden ni drugi nič o tem vedela, da je vzel g. vodja na Slapu patent za 48 urno kipenje.

Prof. Babo, strokovnjak prve vrste, piše na strani 280. svojega znamenitega dela o vinarstvu in kletarstvu, da več kot 12—24 urne vrenje mošta dela vina zagatna in neprijetna, katera vrhu tega, da dobijo grdo barvo, se nikdar ne dajo popolnoma zboljšati.

(Sorgfältige Versuche zeigten, dass bei aller Vorsicht den Einfluss der Luft fern zu halten, ein etwas längeres Liegen des Mostes auf der Maische — mehr als 12—24 Stunden — Weine gab, welche herb u. rauh wurden und eine unschöne Farbe erhielten, Fehler, welche sich gänzlich nicht mehr beheben lassen).

Tako uči prvi strokovnjak, kateri še dodava (na strani 281), da vina, katera se pustijo preveč vreti, postanejo trda in temne barve, tako da niso več za kupčijo, ampak le za domače pivee pokvarjenega okusa, katerim bolj ugaja trdo vino, kakor kadivcu, ki je navajen komisa, ta bolj ugaja nego najfinjše havanske smodke.

Kmetijska šola v Gorici se je držala zmirom srednje poti, in jaz, kot učenec g. Povšeta, sem po njegovem narodu učil, če tudi bi se bil najrajši Babovega načela držal, ker sem prepričan, da kipenje čez 24 ur dá le zagatna vina.

Ker je bil g. vodja Povše v letošnjem kursu svoja načela že razvil, predno sem jaz na kmetijsko šolo prišel, nadeljeval sem predavanja v njegovem smislu. Zato se je tudi „Laški Rizling“ pustil celih 36 ur vreti in „mešano vino“ (ne da bi bil jaz sodeloval) na poskušnjo pa celih 48 ur, kar je dalo — držimo se g. Dolenc-eve sodbe — prav zagatno vino.

Tudi jaz sem sin velikega vinogradnika in sam veleposestnik, in kot tak vem tudi jaz iz lastne skušnje, kaj dolgo vrenje provzroči. V 43. šte. „Soče“ je g. Dolenc tožil, da naša vina nimajo pri kupcih kredita, ne da bi vedel navesti temu kak drugi vzrok razen hrvatske konkurence. Prof. Babo povedal mi je vzrok v gore navedenem stavku.

Tuji imajo drugi okus nego Vipavci, in ako hočete kredit dobiti pri tujcih, vstrezite njihovemu okusu. „Producent se mora po konsumentu ravnati in ne narobe“, uči veliki strokovnjak na Slapu. Napravite dobra, mila vina, lepe barve, in ne bo se Vam bati konkurence hrvatskih „čifutov“. Kar se odgovorov tiče, ktere sem na svoja vprašanja od učencev prejel in ktere se Vam je zdelo umestno zdaj po „Soči“ rešetati, vedite to le:

ad 1.) Res je, da se mora grozdje najprej na mreži obrobhati in potem še le na milnu zmastiti, ako se hoče dobro belo vino napraviti. Da je to pri veliki množini grozdja malo težka procedura, so moji učenci dobro vedeli. Tako sem jaz učil, ne da bi se na to oziral, kako se na Vipavskem in kako se na Slapu uči. Učil sem, kako bi se moralo postopati, da se dobi dobro vino.

ad 2.) Kako prakso ste Vi na Slapu uvedli ali sploh na Vipavskem, kder — kakor bi človek iz Vašega spisa sklepal — vsi le za tem hodijo, kar Vi uvajate, ne vem. Ali to vem, da prevrtno dno vrhu tropin zabrani oksidovanje in vsled tega razvijanje cika. To uči veliki mojster Babo in tako se je na naši kmetijski šoli po navodu g. Povše-ta doslej učilo in delalo ter se bo še tudi naprej.

ad 3.) Glicerina se doda od $\frac{1}{2}$ — 2 0/0, uči uže prof. Babo (str. 360 „je nach dem mehr oder weniger unharmonischen Charakter des Weines“), in da se glicerin sme le starim vinom dodati, je uže tako dognana stvar, da je škoda za vsako besedo polemovanja. G. Dolenc naj bere Roth-a, str. 120, ki pravi: „Nur alterer, hefefreier Wein soll den Glycerin-Zusatz ohne Nachtheil ertragen, in hefehaltigem jungem Weine soll das Glycerin durch Gährung sich in Propionsäure und Wasser, eine im Weine in minimalen Spuren enthaltene Säure von äusserst üblem Geruche, umsetzen u. denselben verderben.“ Vidite g. vodja, da to ni moja kemična iznajdba!

ad 4.) Pri izpitu ni bilo o tem govora, da bi se v kleti, se žveplom zakajeni delalo, dihalo itd. Moji učenci dobro vedo, da se pri vlažnem vremenu klet le zato se žveplom zakadi, da se glive odstranijo; da se pa mora potem klet prezračiti in da se sme še le nato „delati in dihati“. Tudi za to imam avtoriteto na svoji strani. Hauch piše na 76 strani svojega dela o kletarstvu ta ko le: „Vor dem Abziehen lüfte man stets Presshaus und Keller, um die in der Kellerluft schwebenden vielen Schimmelpilze u. sonstige Fermente zu entfernen, u. verbrenne bei geschlossenen Thüren u. Fenstern in den Gähräumen Schwefel, um die noch vorhandenen Schimmelpilze zu tödten, dann lüfte man den Gähraum und schreite zum Abziehen.“

Vidite torej g. vodja, čemu se se žveplom zakadi? To so Vam g. vodja „španske vasi“, kaj ne?

ad 5.) Ako bi se g. Dolenc ne bil toliko „vzvišeno osebo razgovarjal“, zapazil bi bil koj, da sem jaz ne premog kot rudo, ampak premogovo pepel menil, in da je ta dobro gnojilo, bila je dognana stvar, še predno je „sin največega vipavskega vinogradnika“ kemijo poznal. Toliko v kratek odgovor, do katerega so me le prijatelji primorali.

Moje načelo ni, po političkih listih o vinarstvu polemovati. Ako je bilo g. Dolencu za stvar, odpreti je imel razgovor v kakem kmetijskem listu (katerih imamo hvala Bogu več kot dovolj), in odgovarjal bi mu bil mirno in stvarno. Na napade, katerim se na čelu bere da imajo le namen javno mnenje delati, sposobne in zaslužne može (ne mislim sebe, ker se itak danes rad ognem, ako se sposobnejši oglasi, kakor se nisem tudi iz početka nikomur učil) izpo-

drivati in svetu siloma kazati, da je g. Dolenc „sin največega vinogradnika na Vipavskem“ tudi naj večji strokovnjak, avtoriteta v kletarstvu, kemiji, narodnem gospodarstvu (in Bog ve še kje), in kot tak najspodobnejši kandidat za izpraznjeno voditeljsko mesto na kateri kmetijski šoli, nimam drugega odgovora kot — pomilovanje.

Dovelj tega. V daljne polemike se z Vami v tem listu ne bom več spuščal. (Tudi nam bi ne bilo všeč, ako bi morali še dalje razpravljati to zadevo. „Soča“ sicer rada sprejema kmetijske članke, vendar v prvi vrsti take, ki na kratkem in s potrebno jasnostjo priporočajo kmetovalcu katero stalno pravilo ali tudi le poskušnjo brez učenega aparata. Kjer je treba razprave, odgovora, protiodgovora, se rada ne meša, ker jej prostori ne dopuščajo in ker spada to v strokovno liste. Gledé osebnih opomb, katerih je v „odprtem“ gomazelo, moramo izjaviti, da se z njimi ne strinjamo, zato smo jih opustili, kolikor mogoče. Kolikor je še osebnega vmes, je to stvar pisalčeva, kateremu prepuščamo vso odgovornost. Ur.)

ALOJZIJ ČOTIČ

tačas pristav na deželni kmetijski šoli v Gorici.

Poslano.

Na vse hudobne in podle napade proti moji osebi v „Edinosti“ in v „Novicah“ mi moja čast ne dopušča odgovarjati, ampak samo toliko omenim, da ako bi bil od mojih bivših treh prednikov vsak toliko šolsko kmetijo izboljšal, kolikor jaz v 10 mesecih, bi bila gotovo lahko v veliko boljšem stanu nego je; drugače je pa moj gospodar veloslavni deželni odbor, in on ima pravico poklicati me na red, ako svojih službenih dolžnosti ne izpolnujem, česar pa, hvala Bogu, do zdaj še ni bilo treba storiti, in upam da tudi v prihodnjic ne bode tega treba.

V Gorici, dne 18. novembra 1885.

FR. ŽEPIČ.

začasni voditelj deželne kmetijske šole, slovenskega oddelka.

POZOR!

Moj osemnajsetletni sestrič je uže marsikoga nadlegoval s prošnjo za denar v mojem imenu.

Zatorej opozarjam s tem vse moje č. g. prijatelje in znance, naj bodo glede tega previdni. — Solkan, 19. novembra 1885.

TOMAŽ JUG, nadučitelj.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in človekoljubim srcem, ki so spremlili do preranega groba našo preljubljeno hčer, sestro, svakinjo, oziroma teto

Josipino Mozetič

ter nam lajšali srčno žalost o tako tužnem dogodku, izrekamo najpriprčnejšo zahvalo.

V Solkanu, 18. novembra 1885.

ŽALUJOČA RODOVINA.

V novejšem času množijo se tožbe, da namesto edino uspešnih lekarja **St. Brandta švicarskih kroglic** se prodajajo druge zmesi kot prave švicarske kroglice, kakor spričuje naslednje poročilo: Novi Tičin (Moravsko). Trpel sem dalje časa v svoji bolezni na zagačenosti. Hišni zdravnik mi je svetoval lekarja R. Brandta švicarske kroglice, ki so mi dobro ugajale. Žal, da zdaj ne morem dobiti pristnih švicarskih kroglic, marveč le ponarejene, ki so brez vse moči. Prosim torej itd. Karol pl. Hugelmann, c. k. major v pokoji. — Vsakdo naj se zagotovi, ali ima škatlja lekarja R. Brandta švicarskih kroglic (škatlja dobi se po 70 kr. v lekarnah) bel križ v rudečem polju in podpis R. Brandta, in naj jo zavrne, ako bi bila drugače spravljena.

Jurjev koledar za leto 1886

izšel je v Trstu in se prodaja tudi v Gorici pri g. J. Preselnu po 55 kr.

15.000 gld. dá se na posodo

proti dobremu varstvu. Več se izve pri dr. Stančiči, odvetniku, v Gosposkih ulicah b. št. 15 v Gorici.

Stavbinski slogi,

zlasti krščanski, njih razvoj in kratka zgovornost z dodatkom o zidanju in popravilju cerkva. V tekstu 145 slik in 40 tabel s 305 slikami. Spisal J. FLIS, špirtiral v knego-škofoveu semenišči. Ta knjiga je ravno kar izšla v "Katoliški tiskarni" v Ljubljani in jo prodaja v Gorici po 6 gl. 50 kr. izvod **M. Coppag,** v semeniških ulicah.

Hiša na Cesti

pod Križem, v kateri je štacuna raznega blaga, je na prodaj. Več se izve pri opravištvu „Soče.“

EDINO

v največji krojačnici za moške

IGNACIJA STEINER-JA

V GORICI

nahajajo se izgotovljene v neizmerno izbero **ZA ZIMSKI ČAS**

površne sukne za moške podobne
z volno po gl. 10 do 40
popolna obleka za moške, lično delo po gl. 10 do 30
hlače za moške, nov kroj po gl. 3 do 10
Mentschikoff za moške po gl. 14 do 26
halje Nordpol (severni tečaj) neizmerno trpeža po gl. 10 do 12

Popolna obleka za dečke in otroke, za sobo, plašči za dož nepremočljivi, čevlji za lov, vrhu tega

BOGATA ZALOGA

plaščev watherproof, dolman, sacco za gospe — za to blago odprti se je v večjo složnost gospodov odjemnikov poseben oddelček v posebnem, ločenem prostoru blizu prodajalnice.

watherproof in površne sukne za otroke od 2 let in več.

Blago vsake vrste za delo po mori, cene prav nizke, delo lično, stvari, ki ne dopadajo, se zmenijo brez težave.

Edina zaloga sraje, jop, izvirnih svitlic z volno iz imenitne tovarne v Stockolmu pod odgovornostjo prof. dr. Jägerja.

Izvestno istrsko vino,

lasten pridelek

posestnika Avguština Ritossa

iz Vizinade,

prodaja se na debelo

Via della Croce v Gorici št. 9

blizu Preture pri sv. Antonu.

Antirheumat, najboljšo zdravilo proti prehlajenju in če bolijo kosti, proti hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastile santoninske; (kolesca zoper gliste, izkušeno zdravilo zoper gliste, škaflice 10 kr., 100 koščkov 50 kr., 1000 koščkov 4 gl., 2000 koščkov 6 gl.)

Salicilne pastile proti prehlajenju, najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim, pranim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost; škaflice 20 kr.

Zeliščni prsni sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem pranim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušičnemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsak dan, otroci pa toliko žlic. Steklenica 36 kr.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila so

amiraj sveža dobé

v lekarni

G. Piccoli-ja

„Pri Angelu“

v Ljubljani,

na Dunajski cesti,

kjer se naročila takoj po pošti proti povzetju izročujejo.

POTNIKE IN BLAGO
spravlja v
Ameriko
najbolje in najceneje
Arnold Reif, na Dunaji, I. Kolowratring h. št. 9
(Najstarejša firma te vrste.)

Blagorodni gospod! — Polen hvalečnosti naznam Vam predobro uspeh Vasega imenitnega dr. Rosa življenskega balzama. 5 let trpinčila je moja soproga strašna želodčna bolezen, ki se je v zadnjih 2 letih tako pomnožila, da jo je pogosto prejemal kri, posebno to leto so se ponavljali vsaki 8—14 dni in so trpeli po 18—20 ur. Vsa zdravila in ves trud bil je zavržen; najmanjšega uspeha nismo mogli doseči, ker bolezen se je vlekla od tedna do tedna in je uzočila še drugih boleznij, namreč zlatenico in kri v maternici, kateri jej je delal posebno ob času čiščenja neizrekljivo bolečine, tako da je bila nje večkrat blizu smrti. Vsi, ki so jo poznali, so se ji čudili, kakor da bi bila prišla iz groba, in res bila je bolj podobna duhu ko živemu bitju, dokler nisem kupil na priporočilo nekaterih prijateljev nekaj steklenic Vasega čudo uspešnega dr. Rosa življenskega balzama v lekarni v M. Schönbergu, kateri jej ni le težav zmanjšal, ampak tudi popolno zdravje podelil, tako da čvrsta in zdrava opravlja vsa svoja dela. Zahvaljevala se Vam oba, jaz in soproga, za čudni uspeh Vasega izvrstnega dr. Rosa življenskega balzama, štejeva si v čast, priporočati vsakomur, ki trpi na takih bolečinah, naj dr. Rosa življenski balzam rabi pred vsakim zdravilom. Z vsem spoštovanjem znamujava se Vam prebavljena
v Reitendorfu pri M. Schönbergu, 28. dec. 1880
Franc Mönlich s soprogo.

Nagla in gotova pomoč za želodčne bolezni in njih nastopke.

Ohranitev zdravlja

je odvisna zgolj od ohranitve in pospeševanja dobrega prebavljanja, ker ta je glavni pogoj zdravja in telesnega in dušnega dobrega čutenja. Najbolj potrjeno **DOMACE ZDRAVILLO**, prebavljanje vrediti, doseči primerno mešanje krvi, odpraviti pokvarjene nezdruve krvne dele, to je uže več let sploh znani in priljubljeni

dr. ROSA življenski balsam.

Napravljen iz najboljših, zdravniško najkrepkejših zdravilskih zelišč, potrjen je posebno kakor gotova pomoč pri vseh slabostih prebavljanja, posebno pri preseadanju, po kisleu dišečem riganju, napenjanju, bluvanju, pri bolečinah v telesu in želodcu, želodčnem krču prenasajanju želodca z jedmi, zasliženju, krvnem navalu, hemeroidah, ženskih boleznij, boleznij v črevih, hipohondriji in melanholiji (vsled slabega prebavljanja); on oživlja vso delavnost prebavljanja, dela zdravo in čisto kri in bolno telo dobiva zopet poprejšno moč in zdravje. Vsled te izvrstne moči je postal gotovo in potrjeno ljudsko domače zdravilo ter se sploh razširil.

I steklenica 50 kr., dvojna steklenica I gl.

Na tisoče pohvalnih pisem lahko vsak pregleda. Pošilja se na frankirana pisma proti povzetju zneska na vse strani.

SVARJENJE!

Da se izognejo neljubim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balsam iz lekarni B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balsam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rosa življenski balsam

dobi se samo v glavni zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, v lekarni „k črnuemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3. — V GORICI: G. Cristofolletti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar; R. Kürner, lekarničar. A. de Gironeoli lekarn. V OGLEJI: Damaso d'Elia. — V TRSTU: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar, J. Serravallo; Ed. de Leitenburg, lekarničar. Ant. Suttina — V ZAGREBU: C. Arazim, lekarničar.

Vse lekarni in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnemajo, ali strdijo, pri buhah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvi v prstu in pri nohtanju, pri izlezah, oteklinah, pri zmoščenju, pri morski [mrvi] kosti zoper revmatične otekline in putiko, zoper kronično vnetje v kolenih, rokah, v ledji če si kdo nogo spahne, zoper kurja očesa in potne noge, pri razkopanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto kožo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Zaprte bule in oteklino se hitro ozdravi; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vso gnojico na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna gnojica ven potegnena. Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladno mazilo potiši. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti potem še le se mazilo na nje prilepi. Škatljice se dobijo po 25 in 35 kr.

Balsam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejšo sredstvo znano odstrani naglušnost, po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. I steklenica I gl. a. v.

Jožef Culot,

trgovec na debelo in na drobno

v Raštelji,

naznanja slavnemu občinstvu, da ima v svoji štacuni veliko zalogo vsakovrstnih igrač, novostij in različnih punčik z obleko in brez nje, razne vrste volnenega blaga, rokavice, črne ovratne rute za duhovnike, zapestke raznih vrst, škornje, volnene čevlje za zimo s podplati in brez njih vsake velikosti, in prav mnogo drugih rečij; najfinije podobice iz Pariza, svetinje, razpela vsake vrste tudi z bikla in bele kosti s stojalom, kipe, rožne vence najrazličnejših vrst in tudi z bisernih matic, najfinije na verižici s srebra itd.

Cene tako nizke, da se ni bati tekmovanja.

EQUITABLE,

zavarovalna družba za življenje, ustanovljena leta 1859.

Skupna glavica konec leta 1884 145,404.813 gl.
Razdelilo se zavarovancem leta 1884 8,041.979
Stanje zavarovanj konec leta 1884 83,699 polie.
Za znesek 773,522.928 gl.

V poročitvo avstrijskim zavarovancem položenih je pri dunajski banki „Union“ 105.000 gl. v avstrijskih državnih dolžnih pisemh z obrestmi 5%.

Vse police „Equitable“-ove so po treh letih neprekljive, to je: ko preteče ta obrok, „Equitable“ plača zavarovano v to tudi tedaj, če kdo umrje v dvojni, po samomoru ali v led postavne obsojede ali če kateri podarki v oglasu se pokazuje neresnični. „Equitable“ ne zahteva nikakih spricvanj in plača nemudoma ko je potrjena smrt. Vsa dobiček pripada zavarovancem (leta 1884 bilo je razdeljenih 8,041.979 gl.) in na navadne police plača se v gotovini uže po drugem vplačilu premija (vsakoletnega donoska na račun zavarovalnega lista ali police) pri policah, dosmrtno rente ali polovične dosmrtno rente (prihodkov) se pa nakupijo in se izplača konec zavarovane dobe.

Vzglede v pojasnjenje načrta polovične dosmrtno rente. Za zavarovanje po tej lestvici v znesku 20.000 gl., sklenjeno v 43. letu, iznaša na podlagi pogojev, veljavnih pri načrtu za polovično dosmrtno rento, za dobo 15 let vsakoletni premij (vplačilo) 983 gl. 80 kr.; v 15 letih tedaj 14.757 gl.

Po raznih računih iznašala bi vsota zavarovancea pri zalogu polovične dosmrtno rente po preteklih 15 letih blizu 7.890 gl., katero zavarovance lahko obrne po eni štirih poti, navedenih v uvodu, namreč:

1. proda svojo polico z dobički in pravicami družbi, in v tem slučaju bi dobil najbrže okolo 19.180 gl., s katerimi se uničijo njegove pravice do družbe;

2. ali pa dobi zavarovaneec namesto svoje izvirne police drugo, ki je že popolnoma vplačana, ki zapade ob smrti in ki dosega blizu vsoto 34.000 gl.;

3. ali pa se odpove svojim koristim (dobičkom), polica zapade ob smrti za 20.000 gl. in družba mu plačuje do smrti rento v znesku blizu 818 gl. na leto;

4. ali pa zavarovaneec dobi v gotovini nakupljeni dobiček okolo 7.890 gl. in za polico se plača ob njegovi smrti 20.000 goldinarjev.

Nadaljna pojasnila daje R. M. VEREBA, menjalec v ulici mestnega vrta (Via Giardino), h. št. 5, ki je zastopnik za Gorico in deželo.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliči

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stoječim znamenjem; I steklenica 50 kr.

Zahvala.

Schmiedt. Gospodu pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinske bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in uže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnil sem se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročil. In res imel je čudovit vspeh, da so se po kratkej rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezni priporočam. Vasej blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski, izbere zoper kašelj, hripavost, vratobol, prane in pljučne bolezni; I steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovinah se nahajajoči soki in siropi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skatenem želodcu, jetrnih in obstnih boleznij, v škaflicah 21 kr.; jeden zavoj s 6 škaflicami 3 gl. 5 kr. Manje od enega zavoja se s pošto ne razpošila.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim povzetjem in Adresa je:

Lekarz TRNKOCZY-ja na Marzham trga v Ljubljani